

Het geheim – Eric Battut

groep 1

(door Ann Foulon)

Auteursinfo (bron: www.villakakelbont.be en Google)

Eric Battut is een Franse illustrator die, geboren in 1968, pas na zijn studies recht en economie een opleiding voor illustrator volgde. Van deze vreemde combinatie vindt Battut zelf dat recht spreken en illustreren beiden tot de verbeelding spreken. In tien jaar tijd illustreerde hij zo'n zestig boeken. Een zestal zijn reeds in het Nederlands vertaald.

Bang om zijn personages niet goed genoeg weer te geven, tekent Battut in de meeste van zijn werken de personages in vergelijking met de omgeving heel klein. Zijn landschappen stelt hij minimalistisch voor om de verbeelding meer ruimte te bieden.

Eric Battut is van oordeel dat een boek positief moet eindigen, anders eindigt het niet. Pessimistische verhalen gaat hij niet vertellen. Battut ontmoet niet vaak zijn publiek.

Kort samengevat

Een kleine muis vindt een mooie rode appel. Hij verstopt die in de grond en dit wordt zijn grote geheim dat hij voor zijn vrienden verborgen houdt. Achter zijn rug groeit de boom waardoor het geheim voor de kijker steeds zichtbaarder wordt.

Stijl en vormkenmerken

Vrij lege bladspiegel. Sober. Juist door deze soberheid trekt de kleine muis alle aandacht naar zich toe. Langzaam raakt het lege blad gevuld met de steeds groter wordende appelboom.

Eenvoudige figuren met sterke gevoelsuitdrukking. Het wijzend armpje van de muis stelt overtuigd: "ik verklap mijn geheim nooit". Of de trotse muis bij de boom vol appels, armen voldaan in de zij, staart sierlijk omhoog. Treurig is de muis met slap hangend staartje en gebogen hoofd als hij merkt dat alle appels van de boom gevallen zijn.

De illustraties zijn geschilderd met heldere en zuivere kleuren. De snorharen van muis en de steeltjes van de appels laten blijken dat er met een fijn penseel gewerkt werd.

De muis vertelt vanuit de ik-vorm en er zijn veel herhalingen. De tekst staat op de linkerpagina, daarbij is de 'o' in het woord 'verstopt' vervangen door een appel. Dat woord krijgt ook telkens een ander kleur, de kleur die je terugvindt op de rechterpagina van het dier naast de muis.

Tekst en illustraties zijn sober en beperkt. Het is een boek om traag te lezen, om te kijken en ieder detail op te merken.

Thema

De titel omvat het hele verhaal. Het gaat over een geheim hebben en geheimen die ontdekt worden.

Opdracht

Vraag de juryleden wat er te zien is op de schutbladen achteraan. Tussen alle appels staat geschreven: mijn geheim. Vraag de leden om iets te vertellen over hun geheim. En vertel zelf ook iets. Bedenk als slot samen een nieuwe geheim waar je de volgende KJV-bijeenkomsten op kan terugkomen.

Bloemen van Jules – Annemie Berebrouckx

groep 1

(door Ann Foulon)

Auteursinfo (via www.villakakelbont.be)

Geboren in 1970 wist Annemie als kleuter reeds dat ze wilde tekenen. Op de lagere school versierde ze al haar werkschriftjes met tekeningen. In 1998 verscheen haar eerste boek: *De eend van Jules*. Intussen is er rond de figuur al een hele reeks aan boeken verschenen. Voor *De oma van Jules* kreeg ze een prijs, de boekenwelp. Annemie Berebrouckx heeft samen met haar man een bedrijf waar ze illustratrice is. Met hun bedrijfje werken ze vooral voor uitgeverijen en reclamebureaus.

Het leuke aan illustreren vindt Annemie dat ze ermee denkt, droomt en tekent en dat ze elke keer beleeft wat ze tekent. Soms is ze even herderin, som boomchirurg, soms schaaop of soms zelf boom. Is de tekening af? Dan is Annemie gewoon weer de tekenaar.

Kort samengevat

Op een dag krijgt Jules van de buurman tien zaadjes. Na enkele dagen geduldig wachten staan er prachtige zonnebloemen in de tuin.

Stijl en vormkenmerken

Het bekende figuurtje Jules is heel herkenbaar. De illustraties zijn erg duidelijk; eenvoudige gevoelens zoals blij zijn en verwondering worden helder weergegeven.

Kijk met de juryleden naar de schutbladen. Herkennen ze de bloem die erop staat?

Lees de eerste bladzijde van het verhaal. Tel daarna met de juryleden de 10 zaadjes in de hand van de buurman. Bij het verder voorlezen kun je steeds opnieuw de tot bloemen groeiende zaadjes tellen.

Na het voorlezen kun je het verhaal opnieuw doornemen. Vraag de kinderen naar wie of wat het tekenfragment op de linkerpagina verwijst.

Kijk met de kinderen naar de tekeningen. Je kan hen erop wijzen dat de tekeningen gemaakt zijn met weinig details. Zo zijn de bomen en struiken getekend met enkel een kleurvlak en geen bladeren. Ook de achtergrond is vrij sober.

Thema

Jules laat iedereen meegenieten van zijn bloemen, hij deelt ze rond. Jules leert ook om geduldig te wachten. Verwondering om wat er uit zo'n piepklein zaadje kan komen, staat op het einde centraal. Een terugkerend element is dat van Jules die zijn familie op de hoogte brengt van zijn arbeid.

Groepsuggestie

Op het einde van het verhaal heeft Jules nog een aantal zonnebloemen die hij niet weggaf. Vraag aan de juryleden aan wie ze die bloemen zouden willen geven. Kennen de kinderen ook nog andere soorten bloemen?

De schoenen van mama - Lucrèce L'Ecluse, ill. Leen Van Durme groep 1 (door Marleen Deseure)

Dit werkdocument is bedoeld om ideetjes uit te halen, bijvoorbeeld: hoe kan je als begeleider het boek gebruiken? Welke elementen verdienen aandacht? Hoe breng je het boek aan in de groep? De KJV-groep waaraan gedacht werd bestaat uit een tiental kleuters(2de-3de) die vooraf het boek niet lezen.

Kleine spelactiviteit vooraf

We vragen de kleuters vrij rond te lopen in de ruimte en doen zelf ook mee. Loop een tijdje met het hoofd naar beneden, loop een tijdje met het hoofd omhoog en kijk dan ook op ooghoogte, laat de eventuele reacties komen...

Auteursinfo (bron: www.villakakelbont.be)

Lees de naam van de auteurs en de titel altijd luidop voor, geef er aandacht aan, kinderen vinden dit heerlijk !! Wijs de kleuters op het feit dat er twee namen op de kaft staan, probeer met hen te zoeken waarom en leg het verschil tussen een schrijver en een illustrator uit.

Lucrèce L' Ecluse woont in Wachtebeke en werd geboren 1952. Ze stond al eerder met een boek op de KJV-lijst. Vaak schrijft ze voor +8 jaar. Verschillende van haar boeken zijn uitgegeven bij onder andere Abimo en Clavis.

Leen Van Durme woont in Londerzeel en is geboren in 1974. Ze studeerde Grafische Vormgeving. Meestal illustreert ze verhalen van anderen maar ze bracht ook werk uit waarbij ze zelf schreef en tekende. Het liefste schildert ze met blauw en geel. Karakteristiek zijn haar eenvoudige maar fantasievolle tekeningen.

Na het voorlezen

Vraag na het voorlezen naar eerste reacties. Wat gebeurt er in het verhaal? Laat de juryleden navertellen. Stel vragen, bijvoorbeeld: Hoeveel mensen zijn er belangrijk in dit boek?

Bekijk samen het verhaal terug en sta stil bij enkele aandachtspunten, zoals:

- de illustraties

De tekeningen zijn zeer herkenbaar en duidelijk. Ze bevatten veel, zonder overrompelend te zijn.

Laat de juryleden een prent bekijken en alles benoemen, lukt het?

De tekst is zeer symmetrisch en staat in het begin netjes op gelijke hoogte met de afbeeldingen. Verder in het boek staat de tekst op de bladzijde ernaast om naar het einde toe er onder te staan. Wat kan de bedoeling hiervan zijn?

Gebruikt Leen in dit boek veel blauw en geel? Welke kleur is nog belangrijk? Zijn er in het echt ook veel mensen met rode schoenen?

- de markt

Welke kraampjes zijn er allemaal?

Wie gaat soms naar de markt? Is het er leuker dan in de supermarkt? Gezelliger? Meer of minder volk?

Praten de mensen er meer/minder met elkaar?

Vergelijk met vroeger toen de markten een heel belangrijke functie hadden in de samenleving (er waren niet veel winkels, mensen gingen er echt naar toe om elkaar te ontmoeten en om een koffie of pintje te drinken)

Wijs de kinderen er ook op dat ze hun juf kunnen vertellen over het boek. (De markt staat altijd op het jaarprogramma van de kleuterklas.)

- gevoelens die in het boek aan bod komen

Lees de achterflap voor. Klopt het wat erop staat? Hilde Warre? Was hij bang? Zou mama bang geweest zijn? Zou mama gehuild hebben?

Lees de laatste pagina nog eens voor:

“Waar was je toch?” huilt mama. “Bij je schoenen” zegt Warre, “maar toen was jij eruit gestapt.’ (Hele mooie zin, praat er even over.) ”Ik heb je de hele tijd lopen zoeken,” zucht mama opgelucht. (Welk gevoel is dit? Zou het ook kunnen dat ze zich boos maakt op Warre uit bezorgdheid?) Glimlachend toont Warre zijn volle mand.”Ik heb boodschappen gedaan,”zegt hij trots.’ (Wie zou nog weten wat er allemaal in zijn mandje stak ?)

Is het goed wat Warre deed toen hij merkte dat hij zijn mama niet meer vond? Wat zou jij doen wanneer je mama, papa, juf... kwijt bent? Wat kan je allemaal doen? (Een agent aanspreken? Een moeder aanspreken? Blijven staan waar je bent en rustig wachten...?)Wat doe je beter niet? (Rennen en zelf je weg kwijt raken.) Ben jij ooit al eens bang geweest omdat je iemand niet vond?

Afsluiter

Verwijs naar het inleidende spelletje.

Waarom schrijft de auteur dat Warre heel veel benen en rokken zag?

Waarom stopt Warre met naar de hoofden te kijken wanneer hij bezig is met zijn mama te zoeken?

Is het soms vervelend om dingen niet te kunnen zien? Heb je al eens op de schouders van iemand gezeten (of op iets gestaan) om iets beter te zien?

**Meneer Serafijn - Brigitte Minne, ill. Gitte Vancoillie
groep 1
(door Marleen Deseure)**

Deze uitwerking werd gemaakt voor een groepje kleuters overwegend uit de 3de klas. Ze hebben het boek vooraf niet gelezen.

Auteursinfo

Lees de titel van het boek en de namen van de auteurs luidop. Waarom staan er twee namen op? Hebben ze het boek met twee geschreven?

Brigitte Minne (Brugge, 16/10/1962) woont in Ronse en heeft drie kinderen. Ze schrijft boeken voor alle leeftijden. Jongeren lezen haar werk heel graag. Ze herkennen zich goed in haar boeken. Brigitte won verschillende prijzen, waaronder al dikwijls de kfv-toffee! (zie villakakelbont.be)

Gitte Vancoillie werd geboren in Kruibeke en studeerde af in 2004. Zij illustreerde *Meneer Serafijn*.

Het boek voorstellen/ voorlezen.

Een goed boek om samen eerst alle illustraties te bekijken. Wat, wie staat er op iedere prent? Wat zou er gebeuren op deze pagina? Zagen we al de personages op andere pagina's? Hoe zouden de figuren heten? Laat al de kinderen aan bod komen!

Na het bekijken van alle prenten, kan je het verhaal voorlezen.

Bespreking

Wat of wie is meneer Serafijn eigenlijk? Een dromenmaker? Is dit het goede woord? Wat zijn dromen?

Dromen jullie soms? Welk soort dromen? Bange, enge, leuke, grappige....of ook dromen over wat je wil worden of wat je graag goed zou kunnen?

Weet je 's morgens nog over wat of wie je droomde? Dromen volwassen mensen ook nog? Je papa, mama?

Of vraag het morgen eens aan je juf...

Tussenactiviteit

Het zou leuk zijn als je voor ieder kind een kussen, lakentje of knuffel zou kunnen voorzien. Vraag hen om met één van die zaken een plaatsje te zoeken in de ruimte en allemaal hun oogjes toe te doen - stttt... Laat, indien mogelijk, een zacht muziekje spelen. Ondertussen vertel je: "Jullie denken dat je in je bed ligt, je denkt aan meneer Serafijn en je zou het heel fijn vinden indien hij voor jou een mooie droom bracht. Blijf met je oogjes toe eens denken waarover je graag zou dromen."

Terug in de kring, als iedereen weer 'wakker' is, gaan we om beurten onze dromen vertellen. Is je droom iets dat je wil hebben, wil worden, iets dat je vroeger zag en nog eens wil zien?

Terug naar het boek

- Meneer Serafijn maakte met zijn dromen andere mensen blij en gelukkig. Maar was hij zelf blij en gelukkig? Wat droomde meneer Serafijn voor zichzelf, of kon hij niet zelf zijn dromen waarmaken?

- Wie is Bertha? Helpt ze meneer Serafijn wanneer ze ziet dat hij niet blij is? Wat doet ze?

- Wat zou er gebeuren met meneer Serafijn en Bertha? Zouden ze een beetje verliefd worden op elkaar omdat ze zo goed voor elkaar zorgen? Proberen ze elkaars dromen waar te maken?

Slot

Lees nog eens de laatste pagina voor. Wat zou er nu verder gebeuren met meneer Serafijn en jufvrouw Bertha? Had de auteur er nog een blaadje moeten bijschrijven, en bv. verteld hebben dat ze samen trouwden en

gelukkig waren of is dit niet nodig? Indien nog tijd kon je de kleuters ook een laatste pagina laten tekenen met hun einde van het verhaal.

Succes!

Echte vrienden - Manuela Olten

groep 1

(door Inge Umans)

Auteursinfo

Manuela Olten werd geboren in Duitsland, 1970. Ze studeerde fotografie, visuele communicatie en kinderillustratie.

Het boek

Laat de juryleden de tekening op de cover van het boek bekijken. Waarover zal dit verhaal gaan? Wat zijn hun verwachtingen? Wat doen 'echte vrienden' zoal?

Laat hen nu kijken naar de tekeningen op de binnenflap. Er staan allemaal gezichtjes van de twee vrienden. Hoe kijken ze? Blij? Boos? Verdrietig?

Toon dan de eerste dubbele bladzijde. Waar bevinden de kinderen zich? Wat gebeurt er? Hoe reageren de andere kinderen? Bekijk het groepje links. De jongens moedigen de vechters aan. Bekijk de twee meisjes rechts. Ze fluisteren en roddelen. Bekijk de jongen met de grijze broek. Hoe reageert hij? Hij is duidelijk geschrokken. Bekijk het meisje met de gestreepte jurk. Hoe kijkt zij naar het gevecht? Ze heeft een verbeterde trek rond haar mond en geniet duidelijk van het gevecht. Het meisje met de vlechten laat haar spel in de steek en wil weten wat er aan de hand is. Wat doet de leerkracht? Herkennen de juryleden dit typische speelplaatstafereel?

Bekijk de volgende bladzijde. Wat doet de leerkracht? Let op de andere kinderen op de achtergrond. Hoe reageren ze?

Op de volgende bladzijden slingeren de vrienden allerlei beschuldigingen naar elkaars hoofd. Vestig nog steeds de aandacht op de omstaanders: Het meisje in haar roze jurk verliest geleidelijk aan haar belangstelling en gaat weg. Ook het groepje dat de vechters aanmoedigde brokkelt uiteen en verdwijnt. Hoe reageert de jongen met de grijze broek? Het meisje met de streepjesjurk? Let ook op de leerkracht. Zij verdwijnt steeds meer op de achtergrond en begint met haar voet te trappelen. Waarom doet ze dat?

De verwijten gaan over in beledigingen en uiteindelijk vallen de jongens stil. Bekijk de prent waarop de twee vrienden met gekruiste armen ruggelings naast elkaar staan. Wat zouden ze denken? Wat zou er nu kunnen gebeuren? Bekijk ook de jongen met de grijze broek. Wat doet hij? Waarom?

Op de volgende bladzijde zoeken de vrienden elkaar schoorvoetend op. Uit hun houding blijkt duidelijk dat ze verveeld zitten met het gebeurde. Herkennen de juryleden dit? Wat doet de jongen met de grijze broek?

De ruzie is bijgelegd, de vrienden spreken af om te gaan voetballen. Bekijk opnieuw het speelplaatstafereel.

Wat doen de andere kinderen? Wat gebeurt er met de jongen met de grijze broek?

Na het lezen van het boek kan je opnieuw inspelen op wat de juryleden vooraf verwachtten. Heeft het boek hun verwachtingen ingelost? Liep het helemaal anders?

Ruzie maken

Waarover maken de twee vrienden ruzie? Herkent de groep dit? Waarover maken zij wel eens ruzie? De beschuldigingen monden uit in een welles-nietesdiscussie. Herkennen de juryleden dit? Is het belangrijk om te weten wie er als eerste begon? Wanneer komt er een ommekeer in de ruzie? Hoe gebeurt dit? Wat gaat er aan vooraf?

Wie heeft de ruzie opgelost in dit verhaal? Gebeurt dat ook in het echt?

Wat was de rol van de leerkracht? Ze heeft de vrienden laten uitzagen tot het vanzelf bekoelde. Gebeurt dat ook in het echt?

Welke evolutie maken de omstaanders door? Herkennen de juryleden dit bij zichzelf? Met wie van de omstaanders kunnen ze zich het beste identificeren?

De tekst

Manuela Olten gebruikt weinig tekst in haar boeken. De tekeningen spreken voor zich. Ook in dit prentenboek staan weinig woorden. De stukjes tekst die er staan, zeggen alles wat er te zeggen valt. Is er een verteller die het verhaal vertelt? Kan je zeggen wie welk stukje tekst zegt? Waarom staan sommige stukken vet gedrukt? Wat is de functie daarvan?

Zijn er stukken die de groep grappig vindt? Of saai? Zijn ze geschrokken van wat de vrienden elkaar verwijten? Of gaat het er in het echte leven nog ruwer aan toe?

Als de juryleden tekst bij dit verhaal zouden moeten schrijven, zouden ze dan ook voor dialogen kiezen? Of voor een verteller?

De tekeningen

De tekeningen zijn heel belangrijk in dit boek, zij vertellen het verhaal. De twee vrienden staan op alle bladzijden centraal afgebeeld. Waarom?

Hoe wordt de leerkracht afgebeeld? In de tekeningen wordt zij steeds kleiner, verdwijnt ze steeds meer op de achtergrond. Ook al zie je maar een stukje van haar, toch weet je hoe ze zich voelt en wat ze van de ruziemakers denkt. Aan wat merk je dat?

Hoe staan de andere kinderen afgebeeld? Wijs de juryleden op het gebruikte perspectief. Welk effect heeft dit op het geheel?

Bespreek ook het kleurengebruik. Welke kleur heeft de speelplaats? Neutraal of opvallend? Waarom?

Observeer de verschillende gelaatsuitdrukkingen. Je kan veel aflezen van iemands gezicht. Hoe voelen de vrienden zich? Welke evolutie maken zij door? Bekijk opnieuw de gezichtjes op de binnenflap.

Benno is nooit bang – Philippe Goossens, Thierry Robberecht
groep 1
(door Ann Foulon)

Auteursinfo (via www.villakakelbont.be)

Philippe Goossens (Brussel, 1963) studeerde aan Sint-Luc en werkte eerst als onafhankelijke illustrator in de reclame- en animatiesector. Sinds kort illustreert hij ook jeugdboeken. Zijn werk werd in Frankrijk, Vlaanderen en in diverse Europese lidstaten gepubliceerd. Hij leeft met zijn vrouw en hun twee kinderen in Brussel.

Thierry Robberecht is geboren in Brussel in 1960. Hij begon als striptekenaar en werkte onder meer voor Casterman. Ondertussen heeft Robberecht ook al verschillende verhalen voor prentenboeken geschreven.

Het verhaal

Voor je het verhaal voorleest vraag je aan de juryleden wat een schrikhuis is. Vraag hen ook hoe sterk beresterk is. Toon de juryleden de kافت en wijs aan wie Benno en Max zijn. Bij het voorlezen kun je dat bij de illustraties herhalen.

Reconstrueer na het voorlezen het verhaal samen met de juryleden. Laat de kinderen Benno en Max aanwijzen. Vraag hen ook te kijken naar de gezichten. Herkennen de kinderen de verschillende gevoelens op de illustraties?

Vergelijk de tekstbladzijden met die van een andere KJV-boek. Merken de jonge juryleden het verschil tussen tekstbladzijden met witte achtergrond in het andere boek en de gekleurde achtergrond bij de teksten in *Benno is nooit bang*?

Thema

Bang zijn, stoer doen en uitgelachen worden

Groepsuggestie

Zijn de juryleden ook beresterk? Laat hen hun sterke armspieren tonen. Al zijn ze allemaal beresterk, ze zullen ook wel eens bang zijn. Waarvoor? Vertel als begeleider waar jij wel eens bang voor bent. En dat je dat best wel durft te zeggen.

Juryleden of zelf bang voor een nachtelijk monster? Sluit de bijeenkomst af met onderstaand gedicht van ColinMcNaughton, leuk om visueel op te zeggen:

Je bent lelijk en vet,
een lastig portret
je hebt hoorntjes op je kop.
Je bent vies en je drinkt,
je hebt een hangbuik, je stinkt,
je hebt wratten met haren erop.
En daarom hou ik van *jou*.

Je bent wreed en ruw,
stiekem en sluw,
boosaardig, vals en venijnig.
je bent onoprecht,
door en door slecht,
gierig, gemeen en chagrijnig.
En daarom hou ik van *jou!*

Mama, jij bent de liefste – Komako Sakai
groep 1
Door Ann Foulon

Auteursinfo (via www.villakakelbont.be)

Komako Sakai is een Japanse illustratrice en prentenboekenmaakster. Ze volgde haar opleiding aan de kunstacademie van Tokio. Bij verschillende kledingbedrijven werkte ze als textielontwerpster. Daarna begon ze als illustratrice van kinderboeken. In 2004 kreeg ze in haar geboorteland een belangrijke prijs voor haar werk. In Bratislava (de hoofdstad van Slowakije) won ze een gouden plaque. Het boek *Mama, jij bent de liefste* werd in Vlaanderen bekroond met een Boekenwelp en in Nederland met een Zilveren Griffel.

Kort samengevat

Het verhaal begint met klein konijntje dat zijn mama de liefste ... NIET vindt. Er volgt een opsomming van het konijntje wat mama allemaal fout doet. Het teleurgestelde klein konijn loopt even weg maar wanneer hij terug komt is hij nog steeds mama's liefste schat.

Voorlezen verhaal (zie ook: *Leesgoed* 2006 nummer 5)

Lees de eerste twee bladzijden van het boek voor. Kijk hoe de illustraties hun eigen verhaal vertellen. Laat de juryleden bij de volgende drie illustraties bedenken waarom klein konijn mama niet lief vindt. Lees daarna het boek helemaal voor en kijk of de verzinsels van de juryleden kloppen met het verhaal.

Laat de juryleden met het vinger over de woordjes bovendien – bovendien glijden om samen met konijn mee van het bed te glijden.

Bespreek met de kinderen waarom konijn boos werd op mama. Kunnen de juryleden ook verzinnen wat mama kan doen om konijn juist blij te maken?

Illustraties

Vraag aan de juryleden of ze een tekening in het boek kunnen aanduiden waar konijn blij/droevig kijkt. Ook boosheid en koppigheid kunnen ze herkennen op de tekeningen.

Laat hen de lichtblauwe achtergrond opmerken. Vertel dat er niet alleen geschilderd werd met ook met houtskool gewerkt werd. Zie de zwartjes vlekjes en lijnen. Wijs de kinderen op de zachte kleuren. Zachte kleuren die wel vaker gebruikt worden bij een lief verhaal. De illustraties zijn vooral groot, en getekend over de volledige bladzijde.

Groepsuggestie

Vraag de juryleden hun ogen dicht te doen en na te denken over de allerliefste die ze kennen. Kunnen ze vertellen waarom ze die speciaal de liefste vinden? Vraag de juryleden of ze wel eens boos kunnen worden op degene die ze lief vinden. Waarom worden ze boos? Hoe laten ze merken dat ze boos zijn?

Wie rijdt? – Leo Timmers
groep 1
(door Ann Foulon)

Auteursinfo (bron: www.villakakelbont.be)

Leo Timmers was amper acht jaar toen hij stripboeken begon te tekenen. Op twaalfjarige leeftijd publiceerde hij zijn eerste stripboek. Na zijn studie Grafische Vormgeving ging Timmers als illustrator werken. Aanvankelijk werkte hij aan kinderboeken, later maakte hij ook tekeningen voor tijdschriften en kranten zoals Humo, Knack en Standaard Magazine.

Zijn kinderboeken trekken sterk de aandacht van buitenlandse uitgevers. Tot nu toe werden de boeken van Leo Timmers uitgegeven in Duitsland, Verenigde Staten, Korea, Brazilië, Spanje, Frankrijk, Zweden en Denemarken. Vorig jaar kreeg Leo Timmers de prijs van de Kinder- en Jeugdjury voor zijn boek *Supermuus*.

Kort samengevat

Een rij dieren stappen doorheen het boek. Het is aan de lezer om te raden welke chauffeur met welk glimmend voertuig rijdt.

Stijl en vormkenmerken

De illustraties spelen een dominante rol in het verhaal. De grootte van deze illustraties zorgt ervoor dat de dieren heel imposant overkomen. De achtergrond heeft geen overbodige tekeningen maar een sterke steunkleur waardoor niets de lezer afleidt van de illustraties. De kleren geven de dieren kleren een menselijke herkenbaarheid. Leuk detail: alle dieren hebben een autosleutel in de hand of de mond. Daardoor lijkt het dat ieder dier met een voertuig kan rijden.

De illustraties lijken je soms even op een dwaalspoor te brengen: door de blik van de stoere gorilla in het groene pak denk je meteen dat hij de groene tractor neemt maar dat blijkt even verder toch niet zo te zijn.

Door op de rechterkant alle voertuigen voorbij te laten rijden, lijkt de lezer de snelheid mee te krijgen om zo vol spanning de volgende bladzijde te bekijken. Het is alsof de lettergrootte bedoeld is om overeen te stemmen met de intonatie van de voorlezer.

Thema

Zoekplaat - wie rijdt met wat

Opdracht

- Op de laatste bladzijde zie je dat schildpad een file aan het veroorzaken is. Wat veroorzaakt er allemaal een file? Wat kan je doen wanneer je in een file staat?
- Ooievaar vliegt vrolijk voorbij. Hoe komt dat ooievaar niet in de file aanschuift?
- Hoe heet de auto van poes? En waar reed haas alweer naar toe? Schildpad heeft ook een sleutel in zijn mond. Waar zou hij naartoe gaan?

Maria Dolores Esperanza, de kip die tomaten legt - Paul Van Oevelen en Tom Hautekiet groep 1 (door Ilse Trimborn)

Biografie

Paul Van Oevelen is freelance tekstschrijver. Daarnaast is hij ook geregeld actief als DJ The Organ Doctor. Tom Hautekiet is graficus en maakt ook deel uit van het mambo-orkest El Tattoo del Tigre.

Dit boek is hun eerste samenwerking waarin ze hun gezamenlijke interesses qua muziek en opbouw van een verhaal ten volle hebben uitgewerkt.

Personages

- Maria Dolores Esperanza, ofte Marie is wel een heel speciale kip. Samen met de lezer komt Marie te weten dat ze eigenlijk een Zuid-Amerikaanse Tomaatvogel is.

Geloven de juryleden dat er dergelijke vogels bestaan? Of weten ze door het absurde, krankzinnige verhaal wel dat dit pure fantasie is? Is het toch geloofwaardig?

- Boer: een personage van weinig woorden. Hij houdt van cha-cha-cha muziek, maar die liefde wordt niet gedeeld door de boerderijdieren. Gelukkig vindt hij Marie bij Gerards Boerderijdierenwinkel.
- Gerard: de verkoper van de dierenwinkel is maar wat blij dat hij van Marie verlost is, tot blijkt dat Maries tomaten overheerlijk tomatensap opleveren waar veel geld mee te verdienen valt.
- Politieagente Charlotte: zij ondervraagt Boer en ontdekt al gauw dat Gerard een leugenaar is. Zij houdt van cha-cha-cha muziek én van Boer.
- Chef Corleone: de chefkok die Marie ontvoert omdat hij zo zijn recept uit Het Zeldzame Dierenkookboek wil klaarmaken.

Stijl en structuur

Hoe moet je *Maria Dolores Esperanza* omschrijven? Is het een prentenboek met die vele tekeningen in onvervalste fiftiesstijl? Is het eerder een voorleesverhaal, of een boek om zelf te lezen? Zeker is dat het boek een buitenbeentje vormt in de groep. Wat ook opvalt, is het hoge tempo van het boek. Voortdurend duiken er woordgrapjes en doordenkertjes op in de tekst. Boer bijvoorbeeld houdt van cha-cha-cha-muziek en is een man van weinig woorden. Som herhaalt hij het weinige wat hij zegt wel drie drie drie keer. Die herhaling – zowel van het getal drie als de uitspraken van Boer in drievoud – komt geregeld voor.

Vallen deze elementen de kinderen op? Soms lijkt het boek eerder naar volwassenen gericht te zijn dan naar kinderen. Zo heet bijvoorbeeld de slechte chef-kok Corleone (denken we aan Don Corleone uit *The Godfather*).

Wat vinden de juryleden van de vele illustraties? Passen ze bij het verhaal of zijn ze overbodig? Vinden ze de prenten mooi of lelijk? Wat vinden ze van het laatste beeld (met het woord einde)? Valt er veel te ontdekken op de prenten? Is het leuk dat er zoveel tekeningen zijn bij dit verhaal? Spreekt de kaft hen aan?

Het boek wordt geregeld geprezen om zijn uitvoerige en haast ouderwets aandoende schrijfstijl. Vinden de kinderen het boek aangenaam om naar te luisteren en in te kijken? Was het verhaal te kort of te lang?

Ondanks de vele tekeningen is er toch een duidelijk verschil met stripverhalen. Laat de kinderen de verschillen benoemen tussen een strip en dit boek.

Aankleding + verdere besprekingspunten

Het kan een leuk idee zijn om cha-cha-cha muziek te laten horen. Zo krijgen de kinderen meteen een beeld van de sfeer van deze muziek. (Muziek van bijvoorbeeld El Tattoo del Tigre is bruikbaar materiaal.) Ook kleurrijke foto's van bijvoorbeeld Mexico (een mooi fotoboek in de bibliotheek kan hierbij helpen) laten zien waar de tekenaar zich op baseerde bij het tekenen van Marie en de illustraties in het algemeen. Kopieer enkele van de tekeningen uit het boek – en vergroot ze eventueel uit – en laat de kinderen erbij fantaseren. Neem bijvoorbeeld de tekening waarbij boer ontwaakt en vraag waaraan ze moeten denken, wat ze van de tekening vinden etc.

Zoek je naar een thema voor een afsluitend feestje bij het werkjaar, dan kan *Maria Dolores Esperanza* volop inspiratie bieden qua aankleding. Sfeer verzekerd!

Begrijpen ze waarom de andere boerderijdieren het voor bekeken hielden bij Boer? Wat vinden ze zelf van deze muziek?

Wat vinden de kinderen van het verhaal? Is het grappig? Is het spannend?

Hoe denken ze over de personages? Zijn het vreemde figuren of zouden ze echt kunnen bestaan?

Hoe vinden ze het einde? Zou Marie nog terugkomen?

Hebben ze ooit al zo'n boek gelezen?

Belangrijk bij dit boek is om het over de wisselwerking tussen tekst en tekeningen te hebben.

**Muis! - Kaat Vrancken , ill. An Candaele
groep 1
(door Inge Umans)**

Auteursinfo

Kaat Vrancken ° Bree, 27 december 1957

Ze studeerde communicatiewetenschappen aan de VUB. In 1995 debuteerde ze met 'Zing maar, Hannah'.
Kaat is freelance copywriter en kinderboekenschrijfster. Zie ook: <http://www.kaatvrancken.com/>

An Candaele ° St. Amandsberg, 5 juni 1959

Ze studeerde Grafische Vormgeving aan het Sint-Lucasinstituut te Antwerpen. Ze debuteerde in 1995 met 'Vlaamse sprookjes' van Maurits de Meyer (Standaard, 1995). Haar eerste job was inkleurwerk voor Suske & Wiske. An geeft ook tekenles in een jeugdatelier. Neem ook eens een kijkje op: <http://www.vlaamse-illustratoren.com>

Vooraf

Bekijk met de juryleden de cover van het boek.

Wie heeft het boek geschreven? Hebben ze nog boeken gelezen van Kaat Vrancken?

Wie heeft het boek geïllustreerd? Kennen ze nog boeken die door An Candaele geïllustreerd zijn?

Het verhaal

1. Op de eerste bladzijde maken we kennis met Muis (en ook met de andere personages uit het boek). Wie is Muis? Wat doet Muis? Met wie vergelijkt hij zichzelf? Kan je hieruit opmaken hoe hij zich voelt? Is hij tevreden met zichzelf? Bekijk de tekening van Muis op de eerste bladzijde. Kan je uit zijn houding afleiden hoe hij zich voelt? Hij loopt voorovergebogen met een sombere blik. Let ook op de loopbrug waarop hij loopt: ze helt naar beneden. Het gaat dus duidelijk bergaf met Muis.

2. Op de volgende bladzijdes ontmoet Muis telkens een ander dier. Die ontmoetingen verlopen steeds op dezelfde manier:

- Muis zoekt een rijmpje en mijmert dan over wat hij niet kan en het dier wel. Herkennen de juryleden dit gevoel? Kunnen ze het ook benoemen? Zijn ze zelf ook wel eens jaloers op iemand anders? Vergelijken ze zichzelf ook wel eens met anderen? Gaat het dan over hoe iemand eruit ziet of over wat iemand kan dat zij niet kunnen?

- Dan vertelt het dier wat zijn nadelen zijn. Is het dier tevreden met zichzelf? Wat weegt het zwaarst door? De voor- of de nadelen? Vinden de juryleden de dieren goed getypeerd? Zijn er nog andere dingen die zij met deze dieren associëren?

- Na elke ontmoeting komt Muis telkens tot de zelfde conclusie: hij kan beter zijn wie hij is.

- Maar Muis kan toch niet berusten in zijn lot. Hij blijft verder zoeken. Dan blijkt het zijn vurigste wens om een mens te zijn. Bekijk de tekening waarop Muis neerzit en mijmert over het mens-zijn. Hoe ziet zijn schaduw eruit? Wat zeggen de andere dieren over de mens? Zijn zij hard voor de mens of hebben ze gelijk? Vinden de juryleden zich terug in deze uitspraken?

- Muis blijft verder zoeken waarop zijn naam rijmt. Attendeer de juryleden op de typografie van de woorden. Ze worden steeds groter en vetter afgedrukt. Wat zou hiervan de bedoeling zijn?

- Op de laatste bladzijde schreeuwt Muis het uit. Hij heeft eindelijk gevonden wie hij wil zijn. Hoe staat Muis afgebeeld op deze tekening? Hoe voelt hij zich? Hoe staat hij getekend in verhouding tot de andere dieren?

Na het lezen

Welk gevoel houden de juryleden over na het lezen van dit boek? Is het een verhaal om vrolijk van te worden? Stemt het hen droevig, of laat het hen onverschillig? Vonden ze het boek langdradig? Hadden ze graag nog meer dieren ontmoet? Welke dieren zouden ze nog willen tegenkomen? Laat hen, naar analogie met het boek, een nieuwe ontmoeting met een dier naar keuze uitwerken, in tekst en tekeningen. De resultaten kunnen gebundeld en opgestuurd worden naar de schrijfster. Vraag om haar reactie.

Zoektocht naar jezelf

Waarover gaat dit boek in essentie volgens de juryleden? Wat is het hoofdthema? Herkennen ze zich in het hoofdpersoonage? Hebben ze zelf ook al zoiets doorgemaakt? Vinden ze dat Muis overdrijft?

De illustraties

Op de binnenflap staan verschillende schetsen van Muis. Het lijkt alsof de illustratrice hier verschillende houdingen en emoties voor het hoofdpersoonage heeft uitgeprobeerd. Bekijk en bespreek deze schetsen met de juryleden.

Hoe zijn de dieren afgebeeld? Als dieren of als mensen?

Staan er in de tekeningen details die niet in de tekst staan? Bekijk de verschillende tekeningen en zoom in op details. Wat houdt Koe vast met haar staart? Waar bevindt Hond zich? Hoe staat Gans afgebeeld? Wat eet Haan? Bekijk het huis op de rug van Slak. Staan deze details ook in de tekst vermeld?

Wijs de juryleden ook op de tekening op de voorlaatste bladzijde, waarop Muis in gedachten alle dieren overloopt. Hoe staat Muis hier getekend? Hij staat centraal op het blad, terwijl de andere dieren als schaduwen zijn uitgewerkt.

Let op het gebruik van kleuren en perspectieven. Hoe wordt Muis afgebeeld naast de andere dieren? Lijkt hij kleiner of groter? Vergelijk dit met de laatste tekening. Merken de juryleden een evolutie?

Als ze dit boek gaan beoordelen, wat weegt dan het zwaarst door? De tekst of de tekeningen?